

TUKUMA NOVADA UZŅĒMĒJU KONSULTATĪVĀ PADOME

SĒDES DARBS

Tukumā

2026. gada 14. Janvāris

Nr.2

Sēdē piedalās padomes locekļi: Tukuma novada domes priekšsēdētāja vietnieks attīstības politikas jautājumos **Imants Valers**, Pašvaldības izpilddirektors **Ivars Liepiņš**, Pašvaldības administrācijas speciālists uzņēmējdarbības jautājumos **Monta Vavilova**, **Andris Ramoliņš** – SIA “Stiga RM”, **Andris Ritenis** – SIA “SILU KUDRA”, **Ivo Berkolds un Sintija Berkolde** – SIA “Orange stuff”, **Roberts Redko** – SIA “GALANGAL”, **Māris Birzulis** – biedrība “Tukuma uzņēmēju klubs”, **Artis Kampars** – SIA “Ronis”, **Rihards Sležis** – SIA “Rotas”, **Rolands Osis** – SIA “Landscape”, **Māris Kalniņš** – SIA “Dekšņi”, **Teiksmā Eklona** – SIA “Vilomix Baltic

Sēdi protokolē: Padomes priekšsēdētāja vietniece **Sintija Berkolde**.

Darba kārtība:

1. Ivars Liepiņš budžeta prezentācija / diskusija.
2. Jānis Brinkmanis prezentācija Amber airport / diskusija. Vēstules apspriešana.
3. Izvirzīt / noteikt jautājumu virzītājus – no padomes cilvēkus, kas koncentrēsies konkrētam jautājumam.

1. Pašvaldības budžets, investīcijas un attīstības prioritātes

Izklāsts: Uzņēmēji un Tukuma Novada dome izteica vēlmi sadarboties, kopā analizējot 2026. g. budžetu.

Tiek prezentēta otrā darba versija, nākamajā nedēļā to skatīs finanšu komiteja un nākamajā domes sēdē to plānots apstiprināt.

Iedzīvotāju skaits Tukuma novadā pēc CSP datiem 2025. gadā samazinās straujāk nekā 2024. gadā (gada vidū – 350 iedzīvotāji, bet 2024. gadā kopā bija – 400 iedzīvotāji)

Tātad nākamā gada ieņēmumi tiek plānoti 92 miljoni 244 tūkstoši eiro. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, tas ir aptuveni miljons vairāk. Šajā summā iekļauti pārdodamie īpašumi, kas novērtēti uz 1,051 miljonu eiro. Fondu līdzfinansējums projektiem ir 2,7 miljoni eiro. Pamatieņēmumi bez fondu līdzekļiem un pārdotajiem īpašumiem sastāda 88 miljonus 450 tūkstošus eiro, kas ir par 1,611 miljoniem jeb 2% vairāk nekā 2025. gadā. Budžeta pieaugums ir redzams arī zemāk, kur salīdzinājumā ar pagājušā gada datiem būtiskākā atšķirība ir tā, ka pagājušajā gadā tika pārdoti īpašumi par 2,1 miljonu eiro vairāk, bet Eiropas līdzfinansējums bija par miljonu eiro mazāks – 1,8 miljoni eiro. Kopējie pamatieņēmumi pagājušajā gadā bija 87 miljoni eiro, bet šogad tie plānoti 88 miljoni eiro. Izdevumi nākamajam gadam ir 106 miljoni 539 tūkstoši eiro. Pagājušajā gadā izdevumi bija 94 miljoni eiro, kas ir par 11 miljoniem jeb 12% vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Jāatzīmē, ka investīciju apjoms ir būtiski palielināts gan iepriekšējos gados, gan šogad – 2022. gadā tie bija ap 10 miljoniem eiro, 2023. gadā arī ap 10 miljoniem, bet pagājušajā gadā 14,8 miljoni eiro. Šim gadam plānotais investīciju apjoms ir 21 miljons eiro, kas ir par 6,5 miljoniem eiro vairāk nekā 2025. gadā. Šajā summā ietilpst arī kapitālsabiedrību ieguldījumi pamatlīdzekļos un infrastruktūrā, kopumā investīcijas šogad plānotas 23 miljonu eiro apmērā, salīdzinot ar pagājušā gada 17,5 miljoniem eiro. No kopējiem izdevumiem 106 miljoniem eiro apmēram 20% tiek ieguldīti attīstībā. Izdevumi bez investīcijām 2026. gadā plānoti 85 miljoni eiro. Salīdzinot ar ieņēmumiem 92 miljoni eiro un izdevumiem bez ieguldījumiem 85 miljoni eiro, starpība pret pamatieņēmumiem ir 3,3 miljoni eiro. Tas nozīmē, ka tekošie izdevumi nepārsniedz ieņēmumus; daļa līdzekļu tiek investēta, bet pamata izdevumi ir zemāki nekā ieņēmumi. Tādējādi, lai gan kopējie izdevumi budžetā ir lielāki nekā ieņēmumi, pamatieņēmumi ir mazāki.

Investīcijas, kā jau minēju, ir viena miliona eiro apmērā. Pašvaldības finansējums, no kura pašu līdzekļi ir 8,4 miljoni eiro jeb 39%. Pārdotie īpašumi veido 5%, kas ir viens miljons eiro. Aizņēmumi ir 9,2 miljoni eiro, kas veido 43%. Eiropas fonda finansējums ir 2,7 miljoni eiro, jeb 13%. Pagājušajā gadā sadalījums bija nedaudz atšķirīgs. Pašu līdzekļi bija 6,2 miljoni eiro, šogad tie pieauga par diviem miljoniem. Pārdotie īpašumi bija 2,1 miljons, aizņēmumi 4,6 miljoni, bet Eiropas Savienības fondi 1,8 miljoni.

Sociāla rakstura maksājumi jeb kompensācijas ir pieaugušas par 800 tūkstošiem. Kopējais sociālais budžets ir 15 miljoni eiro. Ja paskatāmies sadalījumu pa funkcijām, būtiskākais pieaugums ir izglītībā un ēdināšanā. Par funkcijām un kategorijām runājot, lielākais pieaugums izdevumos ir izglītības jomā, par aptuveni 10%. Tas saistīts gan ar investīcijām izglītībā, gan ar kopējo finansējumu citās kategorijās. Pārējās jomās, piemēram, vispārējā vadība, sabiedriskā kārtība un ekonomiskā darbība, izdevumi ir nedaudz samazinājušies vai stabilizējušies. Galvenā prioritāte ir izglītība, pēc tam infrastruktūra, ceļi, ielas. Šo tendenci var redzēt arī ciparos – katru gadu izglītības jomā tiek ieguldīts vairāk. Šis jautājums ir diskusiju temats, un nākotnē plānotas ievērojamas investīcijas izglītībā, it īpaši reģionālajās skolās. No uzņēmēju skatpunkta varētu būt izdevīgāk slēgt dažas skolas un pārvietot bērnus uz citām vietām. Piemēram, Zantē ir skola bez sporta zāles, tuvākās skolas ir Jaunpilī vai Kandavā. Apkārt ir 34 ciemi, un tur var noturēt aptuveni simts bērnus. Pareizāk būtu šo skolu neuzturēt, bet bērnus vest citur. Tomēr plānojam investēt pusotru miljonu eiro nākamajos gados, lai uzbūvētu sporta zāli un uzlabotu infrastruktūru, lai noturētu bērnus un attīstītu apkārtējos ciemus. Līdzīgi ir daudzās citās skolās, piemēram, Džūkstē jālemj par skolas renovāciju un attīstību. Irlavā ir skola, kuras nākotne, raugoties uz nākamajiem 4-5 gadiem un bērnu skaitu, liecina, ka būtu pareizāk pārskatīt izdevumus un ieņēmumus un iespējams neinvestēt tajā vietā. Tomēr mēs izvēlamies riskēt, cerot, ka izdosies noturēt un attīstīt skolas, vismaz saglabājot esošo apjomu. Tādējādi investīcijas ir plānotas un sadalītas pēc šādiem principiem, un deputāti apspriež, ka šāda virzība ir nepieciešama. Kopējie dati rāda, ka iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir galvenais ieņēmumu avots. 2022. gadā tas bija 31 miljons eiro, nākamajā gadā plānots 42 miljoni, bet pagājušajā gadā bija 41 miljons. Tagad redzam, ka ieņēmumi praktiski stagnē, ko var skaidrot ar valsts ekonomisko situāciju, un nākotnē pieaugums, visticamāk, nebūs tik liels.

Ieņēmumi no pašvaldības īpašumu pārdošanas ir bijuši, jo ir daudz lieku īpašumu, kas nav nepieciešami, un tiek iegādāti citi, kas ir vajadzīgi. Piemēram, dzīvokļu skaits 2022. gadā bija 1400, bet tagad tas ir samazinājies līdz 1100. Nepieciešami ir ap 500–600 dzīvokļi, pārējos turpina pārdot. Pagājušajā gadā ieņēmumi no īpašumu pārdošanas bija rekordaugsti – 2,1 miljons eiro, iepriekš ap 1,5 miljoniem. Šogad plānots 1 miljons. Turpina pārdot dzīvokļus, nevajadzīgas zemes,

tostarp lauksaimniecības zemes, kuras netiek izmantotas. Ap astoņsimts hektāru ir meža zemes, kuras netiek pārdotas, bet tiek izmantotas, un daļa no ieņēmumiem tiek ieguldīta to apsaimniekošanā. Vēl viens svarīgs rādītājs ir Eiropas finansējuma piesaiste: šogad 2,7 miljoni ar cerību, ka nākotnē izdosies piesaistīt vēl lielāku finansējumu infrastruktūras projektiem. Pašvaldība joprojām saņem līdzekļus no izlīdzināšanas fonda, kas nodrošina finansējumu pašvaldībām ar mazākiem ieņēmumiem. Nākamā gada budžetā plānots apmēram 10 miljoni eiro no šī fonda, kas ļauj nodrošināt pamatvajadzības un visas funkcijas. Tomēr nav paredzētas algas palielināšanas izmaiņas virs minimālās algas, un tas sāk ietekmēt personāla piesaisti un noturēšanu.

Nu, es vēl gribēju uzsvērt budžeta saistību ar finanšu stabilitāti. Vai mēs varam atļauties visu, ko darām? Jā, kā es jau parādīju skaitļos, mēs pamatvajadzībām tērējam mazāk nekā saņemam, tāpēc varam novirzīt līdzekļus attīstībai. Turklāt 2022., 2023. un arī 2024. gadā mēs dzēsām vairāk kredītu nekā aizņēmāmies. Taču, sākot ar 2025. gadu un arī šogad, mēs aizņemamies vairāk nekā atmaksājam. Piemēram, šogad plānots aizņemt 15 miljonus eiro, bet dzēst kredītus par 5 miljoniem eiro. Neskatoties uz to, mūsu kopējās aizņēmuma saistības ir 9,75%, kamēr citām pašvaldībām tas ir ap 10–15%. Mēs modelējam arī nākamos gadus, un, ja nepabeigsim pašreizējās investīcijas un neko jaunu nesāksim, aizņēmumu procents samazināsies līdz 7,3% 2032. gadā. Tomēr ir daudz projektu, pie kuriem strādājam, un tas var palielināt aizņēmumu līdz 14%. Piemēram, kultūras nama projekts, kas izmaksās pāris desmitu miljonu eiro, skolu rekonstrukcijas projekts ar pieciem līdz desmit miljoniem eiro un citas rekonstrukcijas. Tādējādi 2031. gadā plānots aizņēmumu procents pieaugt līdz 14,9%, ja realizēsim visus potenciālos investīciju plāna projektus. Tomēr šeit nav ņemts vērā, ka budžeta apjoms katru gadu pieaug, tāpēc reālais aizņēmumu procentuālais apjoms būs mazāks, ap 12%. Ar šo es gribēju uzsvērt, ka, lai gan no malas var šķist, ka mēs daudz investējam un aizņemamies, kopumā to varam atļauties, un tas nav kritiski. Svarīgākais ir investēt pareizajās jomās, kas veicina attīstību un pēc tam atnes naudu atpakaļ budžetā caur iedzīvotāju ienākuma nodokli.

Mēs nevaram paplašināt teritoriju. Novads ir tieši tik liels, bet iedzīvotājus mēs varam mēģināt pārvilināt uz savu novadu. Es domāju, ka mums kopā vajadzētu izpētīt un izdomāt, kā piesaistīt šos cilvēkus. Mums vajadzētu kaut ko darīt. Kā uzņēmējiem un pašvaldībai mums kopā vajadzētu izstrādāt plānu uz trijiem līdz pieciem gadiem. Mazāk nevar, lai to paveiktu. Un mērķtiecīgi to reklamēt. Nezinu, vai solīt zelta kalnus, jo, manuprāt, ir lētāk dot vilciena mēneša biļeti. Jāizvērtē plusi un mīnusi. Par to es īsi komentēšu situāciju Lapmežciemā un Jūrmalā. Pārvaldes vadītājam uzdevām analizēt, cik cilvēku tur ir – droši vien ap 300 līdz 400, kas ir deklarējušies Jūrmalā, dzīvojot Lapmežciemā. Un, ja viņš pārdeklarējas atpakaļ, mēs varēsim saņemt caur nodokļiem atpakaļ.

Darbība: Budžeta sagataves prezentācija – Ivars Liepiņš

Padomes dalībnieku paustie jautājumi tālākai virzībai

1.1. PAŠVALDĪBAS ATTĪSTĪBAS VĪZIJA ir nepieciešama, lai saprastu, ko mēs patiesībā vēlamies. Jo kāpēc Latvijā virzieni ir tik dažādi? Piemēram, Valmiera ir industriāla vieta, kur skatās uz rūpniecību un sporta infrastruktūru. Cēsis ir par kultūru, sportu un citām lietām. Alūksne ir sporta orientēta, ar ezeru un kultūras aktivitātēm apkārt. Kuldīga ir vēsturiska pilsēta ar savu unikālo raksturu. Līdz šim es neesmu skaidri redzējis, kas mēs esam Tukums? Uzsākam diskusiju 11. februārī!

1.2. NESAKĀRTOTI lielie objekti/ īpašumi novadā: Džūkstes pagastā redzama nopietna problēma ar daudzām īpašumu vienībām, kas atrodas izolēs. Piecu gadu laikā tās tiek nopirkas no pašvaldības, un tās pieder cilvēkiem, kas mums ir zināmi. Šīs teritorijas ir pilnībā degradētas, un tajās nekas nenotiek. Piemēram, Džūkstē centrā ir vecais kino klubs, Pienavā – divstāvu vai trīsstāvu ēka, Lanceniekos – rūpniecības ražošanas teritorija ar vecām ēkām. Šādu situāciju varbūt var regulēt ar nodokļiem, bet risinājums ir jāmeklē. Šī ir iniciatīva, ko varētu ierosināt deputātiem attiecībā uz īpašumiem, kuros ilgstoši nekas nenotiek. Sākumā saimniekus vajadzētu brīdināt, un pēc tam noteikt būtiski lielāku nodokli. Tā būtu iespēja risināt šo problēmu. Aktualizēts arī jautājums par Tukku-Magi teritoriju - pilsētas centra teritorija, kur notiek dažādas aktivitātes vai darbojas biedrība, ir plāni un vēl citas lietas - atvērti vārti uz teritoriju, kas daļēji ir bīstama. Tur uzturas jaunieši. Vasara, dažādas lietas, demolēšana notiek, bet būtībā tā ir privātīpašuma teritorija, kas pieder kādam, un atbildīgais par to neko īsti nedara. Būvvaldē vajadzētu to pārbaudīt un novērtēt, vai arī iesaistīt attiecīgās dienestus, kas varētu veikt nepieciešamos darbus.

1.3. ES fondu un finanšu instrumentu iespēja

Izklāsts: Par jauno ES fondu un citu finanšu instrumentu plānošanas uzsākšanu. Dalībnieki uzsvēra nepieciešamību laikus sagatavot projektus, lai nodrošinātu konkurētspēju finansējuma piesaistē nākamajos periodos.

Darbība: Aktīvi būtu jāiegūst informācija par visu fondu darbībām un plāniem.

Piedāvājumi, ierosinājumi, viedoklis:

Virsvadībā: Artis Kampars, atbalsts - Ivo Berkolds

Virzība: 2026. gada 11.februārī plānots runāt par esošo stadiju ES fondu plānošanā nākamajam periodam no 2028-2035. gadam

Materiālu ir daudz un process šobrīd ir tikai sagatavošanās stadijā, Artis piedāvā koncentrēti iedot informāciju par EK sākotnējo piedāvājumu, Latvijas (nozaru atbildīgo ministriju) šobrīd virzītajiem mērķiem un KPI, sagaidāmo procesa laika rāmi, Šveices un Norvēģijas instrumentiem, kā arī iedot savu skatu punktu par labāko veidu, kā Tukuma novads varētu maksimāli gūt labumu no plānotajām programmām.

1.4. Amber Airport – vēstule no Janis Brinkmanis

Izklāsts: Vēstulē ir uzdoti konkrēti jautājumi, uz ko gaida atbildes.

Darbība: Amber Airport Prezentācija un vēstule no Janis Brinkmanis

Piedāvājumi, ierosinājumi, viedoklis:

Jānis Brinkmanis prezentēja padomei Smārdes Indisutriālā parka nākotnes vīziju, lai saņemtu no padomes dalībniekiem piekrītošu atbalstu projekta attīstībai. Padomes dalībnieki atbalsta projekta attīstību un ir gatavi to paust atbildes vēstulē.

Dalībnieki vienojās, ka, lai gan daļa attīstības plānu un ieceru ir tālas nākotnes darbības un ne visas ir iespējamās, vienojas, ka jāplāno un jādomā par vairāk, nekā tas reāli ir iespējams.

Pašvaldība aktualizēja nākamās attīstības soļus infrastruktūras uzlabošanā:

- Ceļu/ ielu izbūve un asfaltēšana
- Ūdens pievadi un kanalizācija
- Optiskais internets

Teritorijas attīstības plāni divos virzienos ilgtermiņā:

- Industriālais rajons – ražošana, uzņēmumu attīstības teritorijas
- Dzīvojamais rajons – jauns ciems un dzīvojamā rajona infrastruktūra (sporta centrs, veikali, restorāni)

Aktualizēta Tukuma lidostas īpašnieku/ investoru loma, pieminot Cīrihes un Liepājas lidostu veiksmes stāstus.

Ir pieejamas detalizētas vizionāra prezentācijas.

Virsvadībā: Andris Ritenis

CITI IEPRIEKŠĒJĀS SARUNĀS AKTUALIZĒTI JAUTĀJUMI

1.5. Darbaspēka pieejamība, sociālās sistēmas aspekti un darba motivācija

Izklāsts:

Uzņēmēji aktualizēja darbaspēka trūkumu, īpaši noteiktās nozarēs un lauku teritorijās. Tika diskutēts par sociālo pabalstu un slimības lapu ietekmi uz darba motivāciju. Pašvaldība norādīja, ka sociālajam budžetam jābūt efektīvam un orientētam uz cilvēku iesaisti darba tirgū, nevis pabalstu saņemšanu. Izskanēja priekšlikumi stiprināt sadarbību starp pašvaldību, darba devējiem, sociālo sfēru un veselības aprūpes nozari.

Darbība: Tiek gaidīti padomes dalībnieku ierosinājumi.

Piedāvājumi, ierosinājumi, viedoklis:

Andris Ritenis – Piedāvā tikties vai iegūt viedokli no ģimenes ārstiem par darba nespēju lapu izsniegšanu.

Virzība:

Virsvadībā: iesaistās visi padomes dalībnieki ilgtermiņā

1.6. Dzīvojamais fonds un darbinieku mājokļi.

Izklāsts:

Tika atzīmēts, ka darbinieku piesaistei būtisks ir kvalitatīvs dzīvojamais fonds, īpaši pagastos, kur darba vietas ir, bet mājokļu trūkst. Apspriesta iespēja atjaunot un attīstīt esošo dzīvojamo fondu sadarbībā ar pašvaldību un vērtēt dažādus atbalsta mehānismus.

Darbība: Tiek gaidīti padomes dalībnieku ierosinājumi.

Piedāvājumi, ierosinājumi, viedoklis

Andris Ritenis – Lai sāktu izvērtēt dzīvojamo fondu, nepieciešama informācija par Pašvaldībai esošo un plānoto dzīvojamo fondu.

Virzība:

Virsvadībā: Māris Birzulis

1.7. Ārvalstu darbaspēks un integrācijas politika

Izklāsts:

Tika uzsvērts, ka Tukuma novadā strādā arī ārvalstu darbinieki, tādēļ nepieciešama savlaicīga integrācijas politika — latviešu valodas apguves nodrošināšana, vietējās kopienas iesaiste un sociālās vides līdzsvarota attīstība.

Darbība: Tiek gaidīti padomes dalībnieku ierosinājumi.

Piedāvājumi, ierosinājumi, viedoklis:

Virzība:

Virsvadībā: Sintija Berkolde

1.8. Pašvaldības iepirkumi un administratīvais slogs

Izklāsts:

Uzņēmēji aktualizēja jautājumus par iepirkumu procedūru sarežģītību un administratīvo slogu, kā arī atsevišķiem ierobežojumiem dalībai konkursos. Pašvaldība uzsvēra caurskatāmības un likuma prasību ievērošanas nozīmi, vienlaikus atzīstot, ka jāstiprina samērīguma princips.

Darbība: Tiek gaidīti padomes dalībnieku ierosinājumi.

Piedāvājumi, ierosinājumi, viedoklis:

Virzība:

Virsvadībā: Rihards Sležis

1.9. Jaunieši, izglītība un piesaiste Tukuma novadam.

Izklāsts:

Diskutēta jauniešu piesaiste novadam. Apspriesti risinājumi, tostarp sadarbība ar skolām, karjeras atbalsta pasākumi, prakses vietas un ēnu dienas uzņēmumos. Tika norādīts, ka jānodrošina līdzsvars starp kultūras pasākumu finansējumu un mērķtiecīgām jauniešu iniciatīvām.

Darbība: Tiek gaidīti padomes dalībnieku ierosinājumi.

Piedāvājumi, ierosinājumi, viedoklis:

Virzība:

Virsvadībā: Sintija Berkolde, Andris Ritenis

1.10. Kultūras dzīve, pasākumi un pilsētas tēls

Izklāsts:

Tika apspriesta kultūras pasākumu loma pilsētas tēla un ekonomikas veidošanā. Dalībnieki norādīja uz nepieciešamību sabalansēt lielos pasākumus ar regulārām, mazāka mēroga aktivitātēm. No kvantitātes uz kvalitāti. Informēts, ka kultūras nama rekonstrukcijas tehniskais projekts ir gatavs un gaida finansējuma iespējas.

Darbība: Tiek gaidīti padomes dalībnieku ierosinājumi.

Piedāvājumi, ierosinājumi, viedoklis:

Virsvadībā: Sintija Berkolde, Andris Ritenis

1.11. Plānotās UKP sanāksmes 2026. gada pirmajā pusgadā un saziņas iespējas:

1.1.1. 2026. gada UKP tikšanās laika plāns reizi mēnesī trešdienās:

14. janvārī plkst. 16.00

11. februārī plkst. 16.00

18. martā plkst. 16.00

8. aprīlī plkst. 16.00

13. maijā plkst. 16.00

1.1.2. Izveidots vienots e-pasts saziņai ar UKP: ukp@tukums.lv.

Padomes priekšsēdētājs

Andris Ritenis

Padomes sekretārs

Sintija Berkolde